

KASAČNÁ SÚDNA AGENDA VO FINANČNÝCH VECIACH – DÔLEŽITÉ VÝVOJOVÉ TRENDY

Ctené justičné authority, vážení hostia, milé kolegyně a kolegovia,

dovoľte mi, aby som pri príležitosti 5. výročia vzniku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vyjadrila úprimné uznanie tejto inštitúcii, ktorá si vybudovala pevné miesto v systéme ochrany zákonnosti a právneho štátu.

Päť rokov je v živote človeka krátky čas. Najvyšší správny súd, nadväzujúc v oblasti finančného práva na 20 ročnú rozhodovaciu činnosť správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vstúpil na scénu s ambíciou naďalej skvalitňovať rozhodnutia a prispieť k jednotnosti výkladu práva.

Podarilo sa mu v priebehu približne dvoch rokov vybaviť prevzaté finančné spisy zo správneho kolégia najvyššieho súdu v počte 854. Finančné veci však naďalej u nás predstavujú podstatnú časť agendy správneho súdnictva.

Finančná oblasť sa dotýka každého z nás, či už ako daňového subjektu, podnikateľa, alebo občana využívajúceho verejné služby. Na jednej strane stojí štát vybavený autoritou a nástrojmi na výber daní, na druhej strane daňový subjekt, ktorý má nielen povinnosti, ale aj práva.

Náš súd pri tvorbe judikatúry čelil počas 5 rokov novým výzvam. Daňové právo má už dávno európsky rozmer a nebolo možné nezohľadniť novšie rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v rozhodovacej činnosti najvyššieho správneho súdu a to najmä v oblasti DPH. V tejto sfére došlo pod vplyvom rozsudkov VIKINGO a Kemwater k posilneniu dôkazného bremena na strane štátu a k posunu od formalizmu k substance over form. Znížila sa možnosť správcu dane spochybniť hmotnoprávne podmienky na odpočítanie DPH. Dôsledkom tejto skutočnosti, došlo k posunu rozhodovacej činnosti Finančnej správy vo vzťahu k daňovým podvodom. Tu stále prebieha na pôde najvyššieho správneho súdu stret rôznych judikatórnych názorov, najmä vo vzťahu k vedomostnej zložke daňového subjektu o možnom daňovom podvode. Prispeli sme tiež k precizovaniu hranice medzi trestnoprávnym daňovým podvodom a daňovým podvodom v rovine daňového práva. Nemožno nespomenúť aj dôraz na predchádzanie zmiešavania inštitútov daňového podvodu a zneužitia práva.

Pokiaľ ide o zneužitie práva, venovali sme sa mu aj v oblasti dani z príjmov, kde došlo k prelomovej kauze Slovenský plynárenský priemysel, pre oblasť medzinárodného zdaňovania, ktoré prešlo aj testom ústavnosti.

Tiež pri dani z príjmov sme riešili, podobne ako pri DPH otázku osoby, ktorá mala tovar, alebo službu dodať, ak je odlišná od osoby uvedenej na účtovných dokladoch.

Významným sa stalo tiež, pod vplyvom judikatúry Súdneho dvora EÚ, vyriešenie otázky spôsobu určenia náhrady za neoprávnene zadržaný odpočet DPH počas daňovej kontroly. Z hľadiska procesných otázok, sme riešili problematiku doručovania správcom dane, následky včasného neoznámenia pochybností správcu dane daňovému subjektu podľa § 46 ods. 5 DP a dôsledky prerušenia daňovej kontroly za účelom medzinárodnej výmeny informácií na trvanie jednoročnej zákonnej lehoty daňovej kontroly.

Pro futuro nás čakajú napríklad otázky dôvodnosti a reťazenia prerušenia daňových kontrol a osobitná zrážková daň držiteľom licencií poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Vážené dámy, vážení páni,

nie je možné tiež opomenúť aj účasť sudcov najvyššieho správneho súdu na prednáškovej činnosti pre Justičnú akadémiu, Finančnú správu, Slovenskú advokátsku komoru a Komoru daňových poradcov. Taktiež sa tešíme spoločným interdisciplinárnym projektom, ako napríklad Sympózium na pôde najvyššieho správneho súdu s trestnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu a tiež s predsedom trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave na tému daňových podvodov v Omšení.

Dovoľte mi zakončiť môj príspevok slovami Olivera Wendella Holmesa, bývalého sudcu NS USA: „Dane sú to, čo platíme za civilizovanú spoločnosť“.

A ja k tomu dodám, že práve my sudcovia sme tými, ktorí dbajú na to, aby táto spoločnosť bola aj spravodlivá.

JUDr. Petra Příbelská, PhD.

sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky